

0-10 Yaş Grubu Çocuklara Yönelik Çocuk Şiir Kitaplarına İlişkin Fiziksel ve İçerik Özelliklerin İncelenmesi

An Analysis of Physical and Content Characteristics of Children's Poetry Books for 0-10 Age Group Children

Pınar Bağçeli Kahraman*^{ID} ve Elif İbşiroğlu Bayram**^{ID}

Öz

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Nilüfer Belediyesi Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinde en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının fiziksel, içyapı ve resimleme özelliklerinin incelenerek, kitapların çocuk edebiyatı ilkelerine uygunluğunun belirlenmesidir.

Yöntem: Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinde bulunan ve ödünç alınan 98 kitap bu araştırma kapsamında değerlendirilmiştir. Verilerin doküman incelemesi yoluyla toplandığı çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması uygulanmıştır.

Bulgular: Çalışmadan elde edilen bulgulara göre; kitapların %95,9'u orta büyüklük, %61,2'si dikiş ciltleme, %95,9'u 3. hamur kâğıt ve %40,8'i 71 ve daha fazla sayfa fiziksel özelliklerine sahiptir. Sayfa düzeni ve dilbilgisi özelliklerinin incelendiği aşamada; kitapların %42,9'u tek satır aralıkla, %56,1'i 12 yazı puntosu ile %91,8'i sola yaslı olarak yazılmış ve %55,1'inde noktalama işaretleri kullanılmıştır. Kitapların resimlendirme özellikleri açısından; %88,8'inde kapak resmi içerikle uyumlu, %73,5'inde resimlerde duygu ifadelerine yer verildiği, %44,9'unda resimlerin renkli olduğu, %74,5'inde her sayfada resim olmadığı ve %60,2'sinde aynı sayfadaki resimlerle metinlerin birbirini tamamladığı tespit edilmiştir. Kitapların içyapı özelliklerine göre; %34,7'sinde 'değerler' teması işlenmiş ve %64,3'ünün pastoral türde yazıldığı belirlenmiştir.

Sonuç: Nilüfer Belediyesi Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinden ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının çoğunluğunda yazar tanıtımının olduğu, en fazla ödünç alınan çocuk şiir kitabının Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya, ikinci olarak ise Mavisel Yener ve Aytül Akal'a ait olduğu saptanmıştır. Kitapların çoğunluğunda resimleyen vardır ve en fazla resimleyen Mustafa Delioğlu'dur. Çocuk şiir kitaplarını en çok yayımlayan yayınevi Yapı Kredi, ikinci olarak ise Can Çocuk olmuştur. Çocuk şiir kitaplarının basım yıllarının en çok 2012 ve 2008 yıllarına ait kitaplar olduğu ve kitapların çoğunluğunun birinci basım olduğu belirlenmiştir. Çocuk şiir kitaplarının çoğunluğunda yaş bilgisi bulunmamaktadır.

Özgünlük: Çocuk kitaplarının fiziksel, içerik ve resimlendirme unsurlarını inceleyen çalışmalar yapılmaktadır. Ancak şiir kitapları ile ilgili çalışmalara literatürde fazla

*Bursa Uludağ Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü, Bursa, Türkiye. E-posta: pinarbag@uludag.edu.tr
Bursa Uludağ University, Department of Basic Education, Bursa, Turkey: E-mail: pinarbag@uludag.edu.tr

** Bursa Uludağ Üniversitesi, Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı, Bursa, Türkiye. E-posta: ielif@uludag.edu.tr

Bursa Uludağ University Library, Bursa, Turkey, Bursa, Turkey: E-mail: ielif@uludag.edu.tr

Gönderim Tarihi –Received: 06.03.2022

Kabul Tarihi – Accepted: 22.06.2022

Yayımlanma Tarihi – Published: 30.06.2022

rastlanmamıştır. Çalışma, çocuk şiir kitaplarının fiziksel ve içerik özelliklerini incelemesi açısından özgündür. Çalışmanın, çocuk şiir kitaplarına ve kütüphane koleksiyonlarındaki yerine dikkat çekeceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Çocuk edebiyatı; çocuk şiir kitapları; fiziksel özellikler; içyapı özellikleri; çocuk kütüphaneleri.

Abstract

Purpose: The study aims to determine the compatibility of the books with the principles of children's literature by examining the physical, internal structure, and illustration characteristics of the children's poetry books most borrowed from the Nilüfer Municipality Poetry Library and Misi Children's Library.

Method: 98 books evaluated within the scope of the research with sampling were borrowed from the Children's Library and Poetry Library. A case study, one of the qualitative research methods, was used in the current work that collects the data through document analysis.

Results: According to the findings obtained from the study, 95.9% of the books are medium size, 61.2% are stitched binding, 95.9% are straw paper, and 40.8% have 71 or more pages. When examining the page layout and grammar features, 42.9% of the books were written with single line spacing, 56.1% were written with 12 font size, 91.8% were left-justified, and punctuation marks were used in 55.1%. Regarding the illustrations placed in the books, 88.8% of the cover art is compatible with the content, 73.5% includes emotional expressions in the pictures, 44.9% has colored pictures, 74.5% keeps no pictures on each page, and 60.2%, places pictures and texts on the same page in a way complement each other. Considering the internal structure of the books, 34.7% tackle the theme of 'values' and 64.3% adopt a pastoral style.

Conclusion: It has been found that the majority of children's poetry books borrowed from Nilüfer Municipality Poetry Library and Misi Children's Library have author promotion. The most borrowed children's poetry book belongs to Fazıl Hüsnü Dağlarca, and secondly to Mavisel Yener and Aytül Akal. Most of the books have illustrators and Mustafa Delioğlu is the one who mostly took part in the illustrating process. The publisher that published the most children's poetry books was Yapı Kredi, followed by Can Child. It has been determined that the publication years of children's poetry books are primarily those of 2012 and 2008 and that the majority of the books are first editions. There is no age information in the majority of children's poetry books.

Originality: Some studies examine the physical and content elements of children's books. However, studies on poetry books have not been much in the literature. The study is unique in examining the physical and content features of children's poetry books. It is thought that the study will draw attention to children's poetry books and their place in library collections.

Keywords: Children's literature; children's poetry books; physical properties; internal structure features; children's libraries.

Giriş

“Çocuk” ve “edebiyat” kavramlarından oluşan çocuk edebiyatı, iki kavramdan farklı bir bütünlük oluşturmaktadır. Çocuk edebiyatı çocukların yaşamı kavramasına yardımcı olan, hayal gücünü geliştiren, onlara okuma sevgisi kazandıran, eğitici edebiyat türlerindedir (TDK). Sever (2003, s. 9)’in tanımıyla çocuk edebiyatı, yaşam evresinin ilk yıllarında başlayan, ergenlik dönemini de içine alan, çocukların anlama düzeylerine ve dil gelişimine uygun, onların duyu ve düşünce dünyalarını zenginleştiren, sanatsal niteliğe sahip ürünlerin genel ismidir. Çocuk edebiyatı eserlerinin çocuğun yetişkinden farklı bir birey olduğu göz önünde bulundurulurken çocuğa göre hazırlanması gerekmektedir (Deretarla Gül, 2021, s. 4). Dolayısıyla çocuğun gelişim özelliklerine uygun olarak yazılmış çocuk edebiyatı türleri, çocuğun bilişsel, sosyal, duygusal gereksinimlerini, yaratıcılığını karşılamakta ve onun olumlu yönde gelişimine katkı sağlamaktadır. Çocuk edebiyatı, çocuğun başarılı bir birey olmasında önemli rol oynamakta ve öğrenmenin önemli bir parçasını oluşturmaktadır (Celik, 2020, s. 101; Maynard ve diğerleri, 2010, s. 229; Özsezer ve Canbazoglu, 2018, s. 215; Sever, 2017, s. 19; Tanju, 2010, s. 31). Young ve diğerleri (2013, s. 386) çocuk kitaplarının çocuğun karakterini bloklarla bir binayı inşa eder gibi güçlendirebileceğini belirtmektedirler. Öykü, destan, türkü, atasözleri, şiir gibi kültür ürünlerinin tarihsel sürecine baktığımızda, bu ürünlerin insanların çocuklarına, çevrelerine aktarılması yoluyla günümüze kadar ulaştığını söylemek mümkündür. Çocuk edebiyatı ile ilgili ürünler, yazının olmadığı tarih öncesi dönemde dinî tören, düğün, ölüm törenleri gibi önemli günlerde çocuklara sözlü olarak aktarılmıştır. Yazının bulunmasından sonra sözlü ile birlikte yazılı olarak aktarılmaya başlanmıştır. Matbaanın bulunması yazılı ürünlerin çoğalarak yayılmasını sağlamıştır. Tarihin çağlara ayrılmasını sağlayan ve tarihsel süreçte dönüm noktası olan gelişmeler, çocuk eğitiminin ve dolayısıyla edebiyatının da gelişmesine katkıda bulunmuştur (Güleryüz, 2002, s. 56-66). Çocuk kitaplarının Türkiye açısından tarihinin 18. Yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu’nun ilk yıllarına dayandığı görülmektedir. Bu dönemdeki eserler, terbiye ve ders verme gibi çocuk davranışlarının öğreticiliği ile ilgili örneklerdir. 19. Yüzyılda dünya çocuk edebiyatından önemli yapıtlar dilimize çevrilmiş, Tanzimat’ın ilanı ile birlikte çocuk edebiyatına olan ilgi artmıştır. Bu artış çocuklar için şiir ve öykü yazarlarla devam etmiş ve 20. Yüzyıl; resimli kitap, masal, çizgi roman gibi çeşitli türlerde çocuk kitaplarının geliştiği dönem olmuştur. 1928 yılında yeni harflerin kabulü ve sonraki yıllarda ozan ve yazarların çocuklar için yazmaya başlaması çocuk edebiyatının gelişmesine katkı sağlamıştır (Ural, 2017, s. 15-20).

Çocuk edebiyatı türlerinden şiirler, kelimelerle duyguları, hayal güçlerini harekete geçiren, uyaklı bir anlatım şekli olarak tanımlanabilir (Kuşçu, 2020). Şiirlerin altı farklı türü bulunmaktadır. Kahramanlığı konu edinen, destansı olanlarına epik; öğretme, yol gösterme amacıyla olanlarına didaktik; doğal güzellikleri, yaşantıları anlatanlara pastoral; ayrılık, mutluluk gibi duyguları ifade edenlerine lirik (duygusal); bir düşünceyi, durumu iğneli bir dille anlatan türüne yergi ve insan yaşamında sevgi, korku gibi durumları gerçeğe uygun biçimde anlatanlara dramatik (satirik) şiir denilmektedir (Tanju Aslışen, 2019, s. 135-136). Okul öncesi dönem çocukları uyaklı ve ritmik sözlerden hoşlandıkları için şiirden de hoşlanırlar. Bunun en güzel örneği anlamsız olmalarına rağmen tekerlemeleri sevmeleridir. Okuma öncesi dönemde çocuklar, kendisine okunan şiirleri dinlemekten, anlamını tam kavramasa bile basit dize ve beyitleri ezbere söylemekten keyif almaktadırlar (Çakmak Güleç ve Geçgel, 2005, s. 117). Şiir,

duyguları harekete geçiren, ahenk ve uyum içerisinde insanlara hayal dünyasının kapılarını aralayan bir sanattır. Şiir sanatının araç ve amaç açısından kullanımı, onu diğer edebi türlerden farklı bir noktaya getirmekte, söz konusu çocuk şiiri olduğunda, konu daha büyük bir öneme sahip olmaktadır (Tanju, 2017, s. 137). Şiirin, çocuğun, duygularına, yaşına ve ilgilerine göre olması; çocuğun şiire ilgisinin olması açısından gereklidir. Çocuklar, anlayabildikleri sürece büyükler için yazılmış şiirleri de okumaktadırlar. Fakat severek okumaları açısından çocukların kendileri için yazılmış şiirler, onların ilgisini çekmeyi sağlayacaktır. Çocuk şiirinin kaynağı, çocuğun dünyası ve ruhudur. Bir şair ancak çocuk ruhunu şiirlerine yansıtabiliyorsa, çocuklara ulaşabilecektir (Tanju Aslışen, 2019, s. 137; Şirin, 2000, s. 104). Genel olarak çocuk şiirlerinde bulunması gereken özellikleri de AYTEKİN (2016, s. 150), şu şekilde açıklamaktadır:

- Dizeler kısa, anlaşılır ve cümle düzenine uygun olmalıdır.
- Şiirdeki ritme uygunluğu ve ezberi kolaylaştırması açısından uyaklar birbirine yakın olmalıdır.
- Şiir, çocuğun duygularına ve hayal dünyasına hitap etmeli, fakat bu durum onu zorlayacak nitelikte olmamalıdır.
- Şiirin konusu, çocuğa iyi ve güzel duygular kazandırmaya yönelik olmalıdır.
- Mecazi anlatım ve benzetmeler çocuğun yaş grubu gözetilerek kullanılmalıdır.
- Şiirde ölçü ve uyak olması zorunlu değildir. Serbest de yazılmış olabilir. Fakat çocuğun ilk öğrenim yıllarında ahengi yakalayabilmesi ve ezber yapabilmesi açısından bu tür şiirler uygun görülmemektedir.

Çocuğun hayatında önemli bir yere sahip olan çocuk edebiyatı ürünlerine yönelik yapılan araştırmalar incelendiğinde; yapılan araştırmaların resimli çocuk kitaplarının daha çok fiziksel ve içerik açısından (Gönen ve diğerleri, 2011; Gönen ve diğerleri, 2016; Kapoğlu, 2012; Kılıç ve diğerleri, 2017; Koçak, 2017; Yılmaz ve Yılmaz, 2021) ve çocuk hakları, toplumsal cinsiyet, değerler gibi farklı konular açısından incelenen kitaplar olduğu görülmektedir (Aslan ve Güldenoğlu, 2018; Bağçeli Kahraman ve diğerleri, 2020; Bağçeli Kahraman ve Özdemir, 2019; Büyükalan ve Harmankaya, 2019; Dilek, 2017; Erhan, 2020; Güzelyurt, 2020; Karaman Kepenekçi ve Aslan, 2011; Maltepe, 2013). Çocuk şiir kitaplarına ilişkin incelemelerin ise sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Keklik ve Savran (2015) onbeş çocuk şiir antolojisini biçim ve içerik açısından incelemişler ve araştırma sonucunda antolojilerde yaşa veya sınıflara göre seviyelendirme yapılmadığını, resimlendirmenin de yetersiz olduğunu belirlemişlerdir. Kökçü (2015) ise ilk dönem çocuk şiir kitapları olan Tefik Fikret'in Şermin, İbrahim Alâeddin Gövsa'nın Çocuk Şiirleri, Ali Ulvi Elöve'nin Çocuklarımıza Neşideler, İbrahim Aşkî'nin Çocukların Şiir Defteri ve Ali Ekrem Bolayır'ın Şiir Demeti eserlerini incelemiştir. Tokcan (2017) değerler eğitimi açısından Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın şiirlerini incelemiş ve değerler eğitiminde kullanılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu araştırmada ise çocukların ziyaret ettikleri ve ödünç kitap aldıkları Misi Çocuk Kütüphanesi ve Şiir Kütüphanesi'nde yer alan çocuk şiir kitaplarından ödünç alınanların fiziksel ve içerik özellikler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu açıdan bu araştırmanın çocuk şiir kitaplarının farklı açılardan ele alınmasında öncülük edeceği de düşünülmektedir. Özellikle çocuk şiir kitaplarının çocuklara uygunluğunun fiziksel ve içerik özellikleri açısından ele alınmasının çocuk şiir kitaplarının şairler tarafından yazımında ve okurlar tarafından seçilmesinde farkındalık oluşturacağı da söylenebilir.

Amaç ve Kapsam

Çocuk edebiyatı, çocuğun bilişsel, sosyal, duygusal gereksinimlerini karşılamakta ve onun olumlu yönde gelişimine katkı sağlamaktadır (Sever, 2017, s. 19). Çocuk edebiyatı eserlerinin fiziksel ve içerik açısından belirli özellikleri taşıması gerekmektedir. Çocuk kitaplarının fiziksel özellikleri genel olarak kapak-cilt, kâğıt, boyut-biçim, harfler, sayfa düzeni ve resimler; içyapı özellikleri ise tema, konu, kahramanlar (karakterler), plan, dil ve anlatımdan oluşmaktadır (Yazıcı, 2020, s. 32).

Çalışmada, 0-10 yaş grubu çocuklara yönelik çocuk şiir kitaplarına ilişkin fiziksel ve içerik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Çocuk şiir kitapları fiziksel özellikleri açısından çocuk edebiyatı ilkelerine uygun mudur?
2. Çocuk şiir kitapları içerik özellikleri açısından çocuk edebiyatı ilkelerine uygun mudur?

Yöntem

Araştırmada, çocuk edebiyatı ve çocuk kütüphaneleri konusunda yapılmış çalışmalarla ilgili literatür özetlenmiş ve konunun temel kavramlarını açıklayan kuramsal çerçeve çizilmiştir.

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması gözlemlerle, belgelerle, sesli ya da görsel kayıtlar, dokümanlarla betimlemeler yapmayı, yorumlar getirmeyi amaçlamaktadır (Sart, 2015, s.119).

Doküman resmi kayıtlar, şarkılar, mektuplar, öğrenci ödevleri, ders planları, şiirler gibi elde bulunan herhangi bir şeydir (Merriam, 2018, s.138-139). Doküman analizi hedeflenen olgular hakkındaki bilgileri içeren uygun yazılı dokümanların analizini kapsamaktadır. Süreç odaklı olup, araştırılacak konunun kendisi doküman analizini ortaya çıkarmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 190; Merriam, 2018, s.142). Bu çalışmada da çocuk şiir kitaplarının fiziksel, içerik ve yaşa uygunluk açısından incelenmesi amacıyla veri toplama yöntemi olarak Doküman Analizi kullanılmıştır.

Örneklem

Bursa ili Nilüfer Belediyesi Misi Çocuk Kütüphanesi ve Şiir Kütüphanesi dermesinde bulunan her yaş grubuna uygun şiir kitaplarının sayısı 08.10.2021 tarihi itibarıyla 10.199'dur. Bu kitapların 230'u çocuk şiir kitaplarıdır. Şiir ve Misi Çocuk Kütüphanesinde bulunan şiir kitaplarının 198'i ise tek kopyadır. Bu araştırma kapsamında Çocuk Kütüphanesi ve Şiir Kütüphanesinde 08.10.2021 tarihi itibarıyla ödünç alınan 98 kitap olduğu Nilüfer Belediyesi Kütüphane Müdürlüğüne belirtilmiştir. Bu araştırma kapsamında Kütüphanelerden ödünç alınan 98 şiir kitabı amaca yönelik örnekleme ile araştırmanın kapsamına alınmıştır. Amaca yönelik örnekleme, kişilerin ya da diğer kaynakların katılımında kullanılacak olan ölçütleri belirlemektir (Budak ve Budak, 2014: s. 235). Bu çalışmada da ölçüt olarak Nilüfer Belediye Başkanlığı Kütüphane Müdürlüğü'nün istatistiklerinden yararlanılmıştır. Misi Çocuk Kütüphanesi ve Şiir Kütüphanesinde bulunan şiir kitapları ve çocuk şiir kitaplarına ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1*Şiir Kütüphanesi ile Çocuk Kütüphanesi şiir koleksiyon sayıları*

Şiir koleksiyon durumu	Şiir Kütüphanesi	Çocuk Kütüphanesi
Toplam şiir koleksiyon sayısı	8.917	141
Toplam çocuk şiir koleksiyon sayısı	115	115

Tablo 1’de görüldüğü gibi; Şiir Kütüphanesi’nde 115, Misi Çocuk Kütüphanesi’nde de 115 çocuk şiir kitabı bulunmaktadır.

Araştırma kapsamına alınan çocuk şiir kitaplarına ilişkin bilgiler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2*En çok ödünç alınan çocuk şiir kitapları listesi*

En çok ödünç alınan çocuk şiir kitapları			
	Kitap adı	Yazar adı	Toplam ödünç sayısı
1	Sakız çiğneyen kedi	Melek Özlem Sezer	87
2	Çok Şiir Bir Salıncak	Görkem Yeltan	49
3	İki gözüm üzümüm	Necdet Neydim	42
4	Deniz Olsun Adı	Adil İzci	39
5	Kanatlı Düşler	Erol Büyükmeriç	31
6	Balina ile mandalina	Fazıl Hüsnü Dağlarca	27
7	Elim sende	Betül Tarıman	27
8	Yazıları seven ayı	Fazıl Hüsnü Dağlarca	24
9	Reçelli şiirler	Aytül Akal, Mavisel Yener	24
10	Şakacı Kitap	Mavisel Yener	24
11	Şiirimi Kedi Kaptı	Aytül Akal, Mavisel Yener	23
12	Hayvanların ABC’si	Bilgin Adalı	23
13	Şiir Gemisi	Ayla Çınaroğlu	23
14	Kırmızı Kanatlı Kartal	Refik Durbaş	23
15	Şaşkın şiirler	Mavisel Yener, Aytül Akal	17
16	Uçan Şiirler	Aytül Akal, Mavisel Yener	16
17	Alfabeden Kaçan Harfler	Çiğdem Sezer	16
18	Şiir küçüğün	Cihan Demirci;	15
19	Okulumuz 2’deki - kanatlarda	Fazıl Hüsnü Dağlarca	15
20	Nar Düştü Kar Üstüne	Refik Durbaş	15
21	Haiku	haz. Şengül Karaca	15
22	Okula giden kedi	Mustafa Ruhi Şirin;	14
23	Damlalar : çocuklar için şiirler	Nesime Açılmış;	14
24	Yüzük parmağı	Fazıl Hüsnü Dağlarca	13
25	Kitap bahçesi : şiirlerle Nasrettin Hoca	Eray Canberk	13
26	Kanatlı sözler bahçesi	der. Y. Bekir Yurdakul	13
27	Güneşi doğduran	Fazıl Hüsnü Dağlarca	13
28	Büyüklerle kuşlu mektuplar	Güngör Tekçe	13
29	Bitkiler okulu	Fazıl Hüsnü Dağlarca	13
30	Bir demet şiir	der. Mehmet Kadri Sümer	13
31	Zıplayan şiirler	Mavisel Yener, Aytül Akal	12
32	Şiirlerle belirli günler ve haftalar	Şaziye Çeliker, Çiler Çeliker	12
33	Nar alfabesi	Haydar Ergülen	12
34	Gıdıklanan kitap	Mavisel Yener	12
35	Balığım şiir yazdı	Mavisel Yener, Aytül Akal	12
36	Kar üstünde beyaz bulut	Refik Durbaş	11
37	Serçe parmak	Fazıl Hüsnü Dağlarca	9
38	Çocukça	Süreyya Berfe	9
39	Cıvıltı	Seyfettin Karamızrak	9
40	Benim mavi gezegenim	Hüseyin Yurttaş	9

41	Şeker şiirler	Şengül Kıran	8
42	Sen ılık çalmayı bilir misin ?	Necdet Neydim	8
43	Kuş ayak	Fazıl Hüsnü Dağlarca	8
44	Ufacık Tefecik Kurbağacık	Betül Tarıman	8
45	Sınıf arkadaşlarım	Atila Er	7
46	Ortaparmak	Fazıl Hüsnü Dağlarca	7
47	Kuş olsun yüreğim	A. Vahap Akbaş	7
48	Çocuk şiirleri antolojisi	Metin Celal	7
49	Baş parmak	Fazıl Hüsnü Dağlarca	7
50	Aç kapıyı bezirganbaşı	Mehmet Başaran	7
51	Oyun okulu	Fazıl Hüsnü Dağlarca	6
52	Okul öncesi için şiirler	Macide Işık	6
53	Küçük uykular bahçesi	Mustafa Köz	6
54	Kenar süsüm kuş ağaç ve ben	Sezer Odabaşoğlu	6
55	İlknur büyümek istemiyor	Atilla Er	6
56	Bir gül çocuk	Abdülkadir Budak	6
57	Yaramaz sözcükler	Fazıl Hüsnü Dağlarca	5
58	Su yıkamak	Fazıl Hüsnü Dağlarca	5
59	Kuş uçtu şiir kaldı	Mavisel Yener, Aytül Akal	5
60	Kafesteki çikolata	Mehmet Atilla	5
61	Deren'in şarkıları	Arife Kalender	5
62	Balkonumda kuşlar	Ahmet Günbaş	5
63	Şiirlerle ezop masalları	Kemal Özer	4
64	Şermin ve en güzel çocuk şiirleri	Tevfik Fikret	4
65	Kalem ucu şiirler	Meral Demir	4
66	İlknur büyümek istemiyor : çocuk şiirleri	Atila Er	4
67	Arka üstü ucsuz bucaksız yaşama	Fazıl Hüsnü Dağlarca	4
68	Şiirlerle Andersen Masalları	Kemal Özer	3
69	Göz masalı	Fazıl Hüsnü Dağlarca	3
70	Gökyüzü kuşlara kalsaydı	Arif Berberoğlu	3
71	Ezgi'nin söyledikleri	H. Hüseyin Yalvaç	3
72	Dolar biriktiren çocuk	Fazıl Hüsnü Dağlarca	3
73	Çok bir çocuk	Can Yücel	3
74	Barış koyun çocukların adını	Refik Durbaş	3
75	Şiir yazdım masal sandım	Melek Özlem Sezer	2
76	Söğüt dalı düdük	Sezer Odabaşoğlu	2
77	Sorulardan bir gökkuşağı	Kemal Özer	2
78	Sevgi denizi	Ahmet Emin Atasoy	2
79	Portakal yıldızı	Cahit Ökmen	2
80	Okulumuz 1'deki	Fazıl Hüsnü Dağlarca	2
81	Mırnâme : büyüklere kedi şiirleri	Yalvaç Ural	2
82	Kar Sesi	Aytül Akal, Mavisel Yener	2
83	Gel dünyayı seyredelim	Melisa Gürpınar	2
84	Balonlar ölmesin	İslam Çankaya	2
85	Arkaüstü (uçsuz bucaksız yaşama) Anaokulu çocukları için şiirler : Bulgaristan Türkleri çocuk edebiyatı	Fazıl Hüsnü Dağlarca	2
86	klasikler	Derleyen: Aziz Bey	2
87	Yedinci göğün yıldızı : çocuk şiirler	M. Demirel Babacanoğlu	1
88	Şey	İbrahim Erseyrek	1
89	Sarımsaklanır mı kedi ?	Gülsevin Kırıl;	1
90	Pencereden bakan çocuk	Sennur Sezer	1
91	Okulumuz 3'teki	Fazıl Hüsnü Dağlarca	1
92	Harflerin kardeşliği	Mustafa Ruhi Şirin	1
93	Güle yaprağa dönüşmek	Mustafa Yılmaz	1
94	Düşbilgisi	Nusret Gürgöz;	1
95	Dünyanın en güzel yeri	Mustafa Ruhi Şirin	1
96	Dünya çocukların olacak	Muazzez Menemencioğlu	1
97	Denizin büyüğü	Aytül Akal, Mavisel Yener	1
98	Çocuk bahçesi	Kenan Akansu	1

Tablo 2’de görüldüğü gibi Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesi’nden ödünç alınan çocuk şiir kitabı sayısı 98’dir. En çok ödünç alınan Can Çocuk Yayınlarından çıkan Melek Özlem Sezer’in yazdığı Sakız Çiğneyen Kedi (f=87) çocuk şiir kitabıdır. Bu araştırma kapsamında ödünç alınan bu 98 kitap fiziksel ve içerik özellikleri açısından incelenmeye çalışılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama sürecine başlanmadan önce Bursa Uludağ Üniversitesinin Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan onay alınmıştır (22 Ekim 2021 tarih ve 2021-9 sayılı) Araştırmanın amacı doğrultusunda 0-10 yaş grubu çocuklara yönelik çocuk şiir kitaplarına ilişkin fiziksel, içerik ve yaşa uygunluk özelliklerinin incelenmesi için, Çocuk Kütüphaneleri Çalıştay Sonuç Raporunda (Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, 2017) çocuk kitapları seçiminde belirlenen çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca çocuk kitapları ve çocuk şiir kitapları üzerine yapılan çeşitli araştırmalar incelenmiştir (Güzelyurt ve Saraç, 2018; Karaköse ve Kodan, 2021; Kökçü, 2015). Bu araştırmalarda da genel olarak biçim ve içerik açısından incelemelerin yer aldığı, bazı çalışmalarda ise alt başlıklara resimlendirmenin (Dönmezler ve Say, 2020; Gönen ve diğerleri, 2011; Gönen ve diğerleri, 2016) de eklendiği belirlenmiştir. Bu çalışmalar göz önünde bulundurularak “Çocuk Şiir Kitaplarının Çocukların Yaş Gruplarına Uygunluğu Formu” oluşturulmuştur. Formun oluşturulma sürecinde çocuk edebiyatı alanında uzman üç akademisyenin görüşlerine başvurulmuştur. Form oluşturulduktan sonra ön çalışma olarak araştırma kapsamına alınmayan iki farklı şiir kitabı ile değerlendirme yapılmıştır. Araştırmanın verileri bu form üzerinden toplanmıştır. Araştırmanın tutarlılığını sağlamak amacıyla verilerin kodlanması sürecinde, veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve kodlayıcılar arasındaki uyuma katsayısı 0,85 olarak belirlenmiştir. Kodlayıcılar arası 0,70 üzeri uyuma olması tutarlılığı ifade etmektedir (Miles ve Huberman, 1994, s. 64).

Çocuk Şiir Kitaplarının Çocukların Yaş Gruplarına Uygunluğu Formunda künye bilgileri, fiziksel özellikler, içyapı özellikleri ve resimleme olmak üzere dört bölüm bulunmaktadır. İlk bölüm olan künye bilgileri bölümünde eser adına, şair/yazar adına, yayınevi bilgisine, yayın yılına, basım bilgisi/baskı sayısına, çeviri oma durumuna, resimleyeni bilgisine, yazar tanıtımına ve yaş grubuna ilişkin bilgiler bulunmaktadır. İkinci bölümde fiziksel özellikleri ile ilgili olarak boyut, cilt, yazı puntosu, kâğıt kalitesi, kapak resmi, satır aralıkları, punto boyutu, sayfa düzeni ve sayfa sayısı bilgileri yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise şiirlerin teması/temalarına, karakterlere, yazım hatalarının olma durumuna, noktalama işaretlerinin kullanım durumuna, argo ifadeler içermeye durumuna, hayal gücünü desteklemesine, ahenk unsurlarının olma durumuna (uyak/redif gibi), yaş seviyesine uygun sözcük dağarcığının olma durumuna ve şiir türüne ilişkin içyapı bilgilerine yer verilmektedir. Son bölümde ise kapak resimlerinin kitabın içeriği ile uyum durumu, aynı sayfadaki resimlerle metinlerin birbirlerini tamamlama, resimlerde duygu ifadelerine yer verilme, resimlerin renkli olma ve her sayfada resimlerin olma durumları ile çocuk şiir kitaplarının resimleme özellikleri incelenmiştir. Künye bilgileri dışında yer alan tüm bölümlerin çocukların yaşına uygun olup olmaması bakımından da incelenmesi amaçlanmıştır.

Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi

Verilerin toplanabilmesi için Nilüfer Belediyesi Kütüphaneler Müdürlüğü'nden gerekli izinler ve kütüphanelerde yer alan çocuk şiir kitaplarına ilişkin bilgiler alınmıştır. Çocuk şiir kitapları Kütüphanelerden ödünç alınma yoluyla incelenmiştir.

Çocuk şiir kitaplarından elde edilen veriler öncelikle her bir kitap için Çocuk Şiir Kitaplarının Çocukların Yaş Gruplarına Uygunluğu Formuna kodlanmış, daha sonra veriler tek bir form halinde kaydedilmiştir. Veriler betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Betimsel analizde, tematik çerçeve oluşturma, verilerin çerçeveye işlenmesi, bulguların tanımlanarak yorumlanması süreçleri yer almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 42). Çocuk şiir kitaplarından elde edilen veriler forma işlenmiş, çerçeveye göre düzenlenmiş ve sıklık ve yüzdeler halinde sunularak yorumlanmıştır.

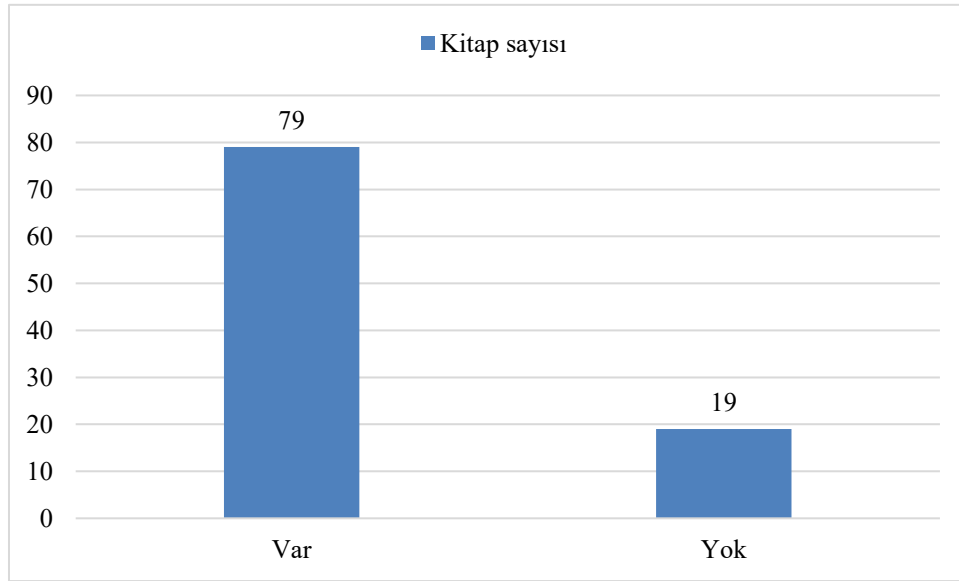
Bulgular

Bu bölümde, araştırma kapsamına alınan çocuk şiir kitaplarının analizleri sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesi'nden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarında yazar tanıtımının olup olmadığı Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1

Ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının yazar tanıtımı olma durumu

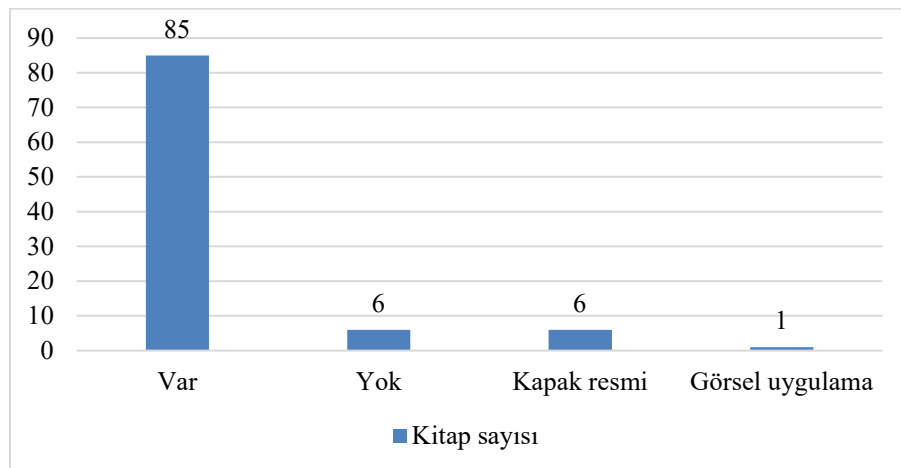

Şekil 1'de görüldüğü gibi kitapların 79'unda yazar tanıtımı yer alırken, 19'unda yazar tanıtımı bulunmamaktadır.

Tablo 3*Ödünç alınan çocuk kitaplarının yazarları*

Yazarlar	Eser sayısı	Yazarlar	Eser sayısı
Fazıl Hüsnü Dağlarca	20	Derleyen Yunus Bekir Yurdakul	1
Mavisel Yener-Aytül Akal	7	A. Vahap Akbaş	1
Refik Durbaş	5	Mustafa Köz	1
Mavisel Yener	3	Hüseyin Yurttaş	1
Mustafa Ruhi Şirin	3	Mehmet Başaran	1
Kemal Özer	3	Arif Berberoğlu	1
Atila Er	2	Ahmet Günbaş	1
Sezer Odabaşoğlu	2	Metin Celal	1
Necdet Neydim	2	Muazzez Menemencioğlu	1
Melek Özlem Sezer	2	H. Hüseyin Yalvaç	1
Nesime Açılmış	1	Bilgin Adalı	1
Betül Tarıman	1	Tevfik Fikret	1
Eray Canberk	1	Sennur Sezer	1
Arife Kalender	1	Kenan Akansu	1
M. Demirel Babacanoğlu	1	Abdülkadir Budak	1
İbrahim Erseyrek	1	Derleyen Aziz Bey	1
Mustafa Yılmaz	1	İslam Çankaya	1
Melisa Gürpınar	1	Mehmet Atilla	1
Seyfettin Karamızrak	1	Cihan Demirci	1
Şengül Kıran	1	Erol Büyükmeriç	1
Güngör Tekçe	1	Çiğdem Sezer	1
Görkem Yeltan	1	Süreyya Berfe	1
Adil İzci	1	Çiler Çelikler-Şaziye Çelikler	1
Ayla Çınaroğlu	1	Derleyen M. Kadri Sümer	1
Ahmet Emin Atasoy	1	Hazırlayan Şengül Karaca	1
Macide Işık	1	Cahit Ökmen	1
Gülsevin Kırıl	1	Haydar Ergülen	1
Derleyen Meral Demir	1	Can Yücel	1
Nusret Gürgöz	1		

Tablo 3, Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının yazarlarını göstermektedir. En fazla ödünç alınan 20 kitabın yazarı Fazıl Hüsnü Dağlarca'dır. İkinci sırada ise en fazla ödünç alınan 7 kitabın ortak yazarı Mavisel Yener ve Aytül Akal'dır. Yazarı Refik Durbaş olan 5 kitap ise en çok ödünç alınan kitaplar arasında üçüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 2*Ödünç alınan şiir kitaplarının resimleyeni olma durumu*

Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesi'nin en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarında resimleyen olma durumunu gösteren Şekil 2'ye göre; çocuk şiir kitaplarının 85'inin resimleyeni varken, 6'sında resimleyen bulunmamakta, 6'sında yalnızca kapak resmi uygulanmakta ve 1 kitapta da görsel uygulama yapan kişi yer almaktadır.

Tablo 4

Ödünç alınan çocuk kitaplarının resimleyenleri

Resimleyen	f	Resimleyen	f	Resimleyen	f
Mustafa Delioğlu	24	Nazan Erkmén	1	M. D. Babacanoğlu	1
Yasemin Ezberci	4	Saadet Gökçe	1	Muammer Vatanserver (Kapak)	1
Yok	4	Olçay Geridönmez (Kapak)	1	Gülde Yılmaz	1
Ferit Avcı	3	Murteza Albayrak	1	Ender Dandul	1
Sezer Odabaşoğlu	3	Ayfer Güleç	1	Cihan Demirci	1
Serap Deliorman	3	Beyza Menemencioğlu	1	Anıl Tortop	1
Sadi Gürán	3	Süleyman Bilgin	1	Görkem Yeltan	1
An Su Aksoy	2	Gökçe Yavaş Önal	1	Cavit Yaren	1
Dorukhan Özcan	2	Mustafa Karakuş	1	Ayla Çınaroğlu	1
Burcu Yılmaz	2	Suzan Aral	1	Semih Poroy	1
Shutterstock	2	Yahya Alakay	1	Mehmet Gölebatmaz	1
Angel Mourdov	2	Benceajans (Kapak)	1	Bahar Giray (Kapak)	1
Özge Ekmekçioğlu	2	Ada Tuncer	1	Deniz Üçbaşaran	1
Feridun Oral	1	Atıla Damar (Kapak düzeni)	1	Orhan Gazi Binboğa	1
Lale Göktürk (Görsel uygulama)	1	Kevser Akgüneş (Kapak tasarımı)	1	Esin Çelik	1
Uygur Orhan	1	Vaqar Aqaei	1	Ayşe İnan	1
Haslet Soyöz	1			Nesrin Sağlam	1
Başak Çetinkaya	1			Murat Sayın	1
Reha Barış	1			Sedat Girgin	1

Tablo 4, Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesi'nden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının resimleyenlerini ve sıklık (f) değerlerini göstermektedir. En fazla ödünç alınan 24 çocuk şiir kitabının resimleyeni Mustafa Delioğlu'dur. İkinci sırada en fazla ödünç alınan 4 çocuk şiir kitabının resimleyeni Yasemin Ezberci'dir. Resimleyeni bulunmayan çocuk şiir kitabı sayısı da 4'tür.

Tablo 5

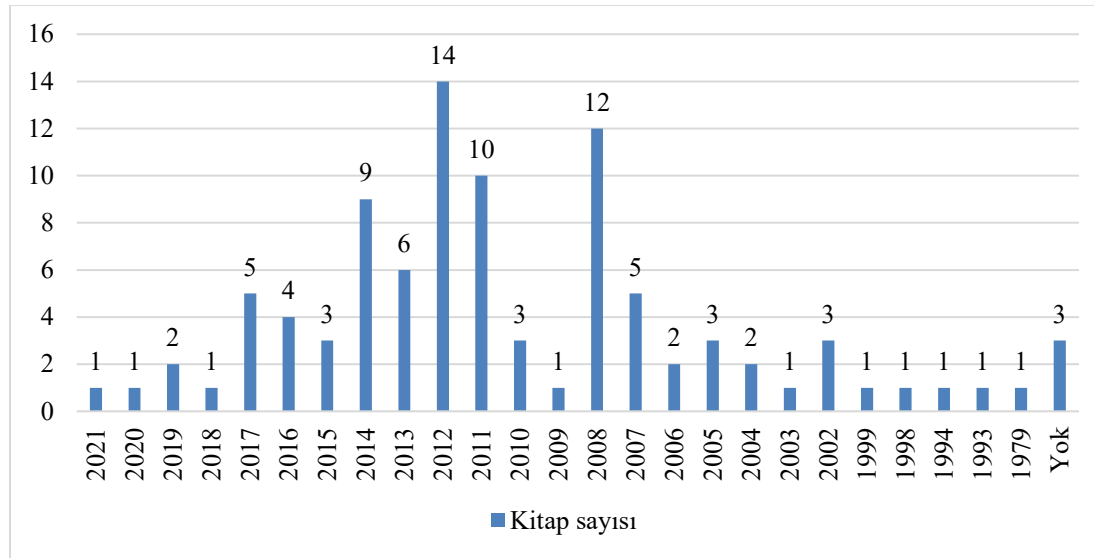
Ödünç alınan çocuk kitaplarının yayınevleri

Yayınevleri	Sayısı	Yayınevleri	Sayısı
Yapı Kredi Yayınları	20	Aykırı Sanat	1
Can Çocuk	13	Umut Çocukları Derneği	1
Kök Yayıncılık	5	Dört Eylül Sanat	1
Evrensel Çocuk Kitaplığı	5	Doğan Kitap	1
Günüşiği Kitaplığı	5	Mavibulut	1
Uçanbalık	4	Salıncak	1
Sone Yayınları	3	Kıbatek	1
Bilgi	3	Türkiye İş Bankası	1
Nesin Yayınevi	3	Yordam	1
Doğan Egmont	3	Top	1
Tudem	3	Bulut	1
İkinci Adam Yayınları	2	Abece Yayınları	1
Mandolin	2	Yiğit Ajans	1
Cumhuriyet Kitapları	2	Kora Yayın	1
Kırmızı Kedi	2	Prospero Yayınları	1
Komşu Çocuk	1	Zinde Yayıncılık	1
Morpa	1	Sev Yayıncılık	1
Bence	1	Fom Kitap	1
Babıali Kitaplığı	1	Bu Yayınevi	1

Tablo 5, Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının yayınevlerini ve sıklık (f) değerlerini göstermektedir. En fazla ödünç alınan 20 kitap Yapı Kredi Yayınları'ndan, ikinci sırada en fazla ödünç alınan 13 kitap Can Çocuk tarafından yayımlanmıştır. Kök Yayıncılık, Evrensel Çocuk Kitaplığı ve Günışığı Kitaplığı tarafından yayımlanan kitap sayıları 5'er adettir.

Şekil 3

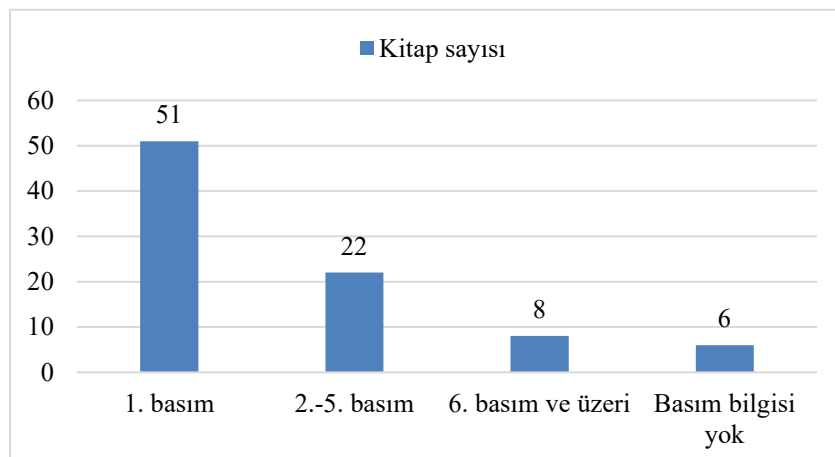
Ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının yılları

Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinin en çok ödünç alınan kitaplarının yıllara göre dağılımını Şekil 3'de görmek mümkündür. Buna göre; 2012 basım yılı ile 14 kitap ilk sırada yer alırken, 2008 yılında basılmış olan 12 kitap ikinci sırada yer almaktadır. Şekil 3'e göre kitaplardan 10'u 2011 yılında, 9'u ise 2014 yılında basılmıştır. 2013 yılına ait kitap sayısı ise 6'dır. 2017 ve 2007 yıllarında basılmış olan kitap sayısı 5'tir. 2016 yılına ait kitap sayısı 4; 2015, 2010, 2005 ve 2002 yıllarına ait kitap sayıları 3'er adet olmakla birlikte, yayın yılı bulunmayan kitap sayısı da 3'tür. 2019, 2006, 2004 yıllarında 2'şer adet kitap basılmıştır. 2021, 2020, 2018, 2009, 2003, 1999, 1998, 1994, 1993 ve 1979 yıllarında basılmış olan kitap sayısı 1'er adettir.

Şekil 4

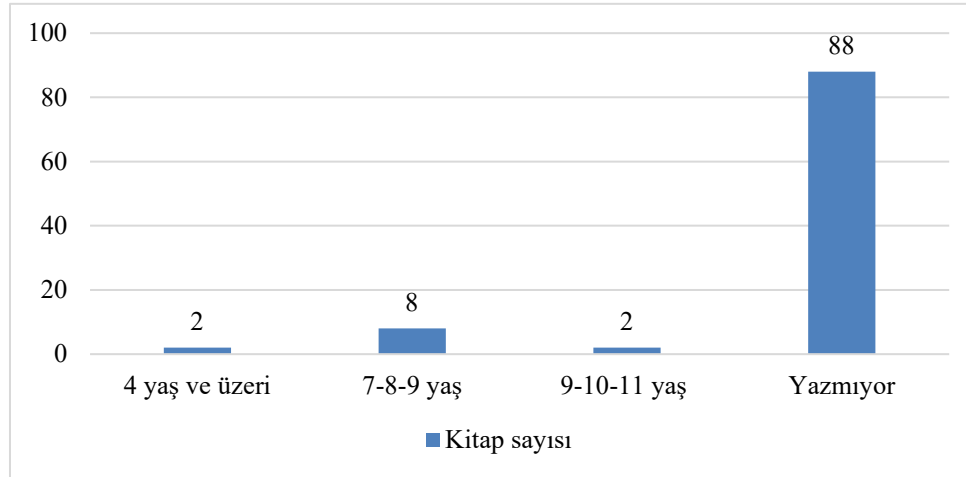
Ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının basım bilgisi

Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesi'nden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının basım bilgisine göre değerlendirmesi yapıldığında Şekil 4'deki gibi bir grafikte karşılaşılmaktadır. Buna göre; kitapların 50'den fazlasının 1. Basım olduğu belirlenmiştir. 2. ve 5. Basım arasında yer alan kitap sayısı 20'den fazladır. 6. Basım ve üzeri olan kitap sayısı ile basım bilgisi olmayan kitap sayısı 10'dan azdır.

Şekil 5

Ödünç alınan çocuk şiir kitaplarında yaş bilgisi olma durumu

Şekil 5, Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarında yaş bilgisinin olma durumunu göstermektedir. Buna göre; kitapların 86'sında yaş grubu bilgisi yazmamakta, yaş grubu bilgisi olanlardan 8'i 7-8-9 yaş aralığı, 2'si 9-10-11 ve 2'si 4 ve üzeri yaş grubunda yer almaktadır.

Tablo 6

Şiir kitaplarının fiziksel özellikleri

	Özellik	f	%
Kitabın boyutu	Orta boy (16-22 cm.)	94	95,9
	Büyük boy (22 cm. ve üzeri)	4	4,08
Kitabın cildi	Dikiş ciltleme	60	61,2
	Yapışkanlı	36	36,7
	Zımbalı	2	2,04
	Kuşe kâğıt	11	11,2
Kağıt kalitesi	3. hamur kâğıt	57	58,2
	2. hamur kâğıt	30	30,6
	20'den az	2	2,04
Sayfa sayısı	20-30 sayfa	1	1,02
	31-50 sayfa	18	18,4
	50-70 sayfa	37	37,8
	71 ve üzeri sayfa	40	40,8

Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının fiziksel özelliklerinin sıklık (f) ve yüzde (%) değerleri Tablo 6'da görülmektedir. Çocuk şiir kitaplarının boyutu açısından yapılan incelemeye göre; kitapların 94'ü (%95,9) orta boy büyüklüktedir. Cilt açısından 60 (%61,2) kitap dikiş ciltleme; kâğıt kalitesi açısından 57 (%95,9) kitap 3. hamur kâğıt; sayfa sayısı açısından 40 (%40,8) kitap 71 ve daha fazla sayfa özelliklerini göstermektedir.

Tablo 7*Şiir kitaplarının sayfa düzeni ve dilbilgisi özellikleri*

	Özellik	f	%
Satır aralıkları	Tek satır aralıklı	42	42,9
	1-15 satır aralıklı	11	11,2
	1,5 satır aralıklı	41	41,8
	2 satır aralıklı	2	2,04
Punto boyutu	10 punto	16	16,3
	11 punto	1	1,02
	12 punto	55	56,1
	14 punto	25	25,5
	16 punto	1	1,02
	Sola yaslı	90	91,8
Sayfa düzeni	Ortalı	7	7,14
	İki yana yaslı	1	1,02
Noktalama işaretlerinin kullanımı	Var	54	55,1
	Kısmen	37	37,8
	Yok	7	7,14

Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesi'nden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının sayfa düzeni ve dilbilgisi özelliklerinin sıklık (f) ve yüzde (%) değerlerini Tablo 7'de görmek mümkündür. Satır aralıkları açısından çocuk şiir kitaplarının 42'si (%42,9) tek satır aralıklı hazırlanmıştır. Kitaplardan 55'i (%56,1) 12 yazı puntosuna sahiptir; 90 (%91,8) kitap sayfa düzeni açısından sola yaslı özelliğini göstermektedir; çocuk şiir kitaplarının 54'ünde (%55,1) noktalama işaretleri kullanılmıştır.

Tablo 8*Şiir kitaplarının resimlendirme özellikleri*

	Özellik	f	%
Kapak resimlerinin kitabın içeriği ile uyum durumu	Uyumlu	87	88,8
	Uyumsuz	10	10,2
	Resim yok	1	1,02
Resimlerde duygu ifadelerine yer verilmesi	Evet	72	73,5
	Hayır	26	26,5
Resimlerin renkli olması	Renkli	44	44,9
	Siyah beyaz	39	39,8
Her sayfada resimlerin olma durumu	Yok	15	15,3
	Var	25	25,5
Aynı sayfadaki resimlerle metinlerin birbirlerini tamamlaması	Yok	73	74,5
	Evet	59	60,2
	Hayır	8	8,16
	Aynı sayfada resim yok	16	16,3
	Resim yok	15	15,3

Tablo 8, Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının resimlendirme özellikleri açısından sıklık (f) ve yüzde (%) değerlerini göstermektedir. Buna göre; 87 kitabın (%88,8) kapak resmi kitapların içeriği ile uyumludur. Resimlerde duygu ifadelerine yer verilip verilmemesi durumuna göre; kitapların 72'sinde (%73,5) duygu ifadelerine yer verildiği belirlenmiştir. 44 çocuk şiir kitabında (%44,9) yer alan resimler renkli olma özelliğini göstermektedir. Her sayfada resimlerin olma durumuna göre çocuk şiir kitapları incelendiğinde; 73 kitabın (%74,5) her sayfasında resim olmadığı

saptanmıştır. Çocuk şiir kitaplarından 59'u (%60,2) aynı sayfadaki resimlerle metinlerin birbirlerini tamamlaması özelliğine uygunluk göstermektedir.

Tablo 9

Şiir kitaplarının içyapı özellikleri

	Özellik	f	%
Şiirlerin konuları	Aile	18	18,4
	Değerler	34	34,7
	Çocukluk	27	27,6
	Karamsarlık, savaş	3	3,06
	Hayvanlar	16	16,3
	Doğa	31	31,6
	Okul	2	2,04
Şiirlerin temaları	Çocukluk	27	13,8
	Yaşantılar/Deneyimler	21	10,7
	Doğa sevgisi	31	15,8
	Alfabe	3	1,53
	Okul sevgisi	7	3,57
	Değerler	34	17,4
	Hayvan sevgisi	16	8,16
	Vatan sevgisi/ Atatürk	9	4,59
	Hayal kurmak	4	2,04
	Ülkeler	3	1,53
	Belirli gün ve haftalar	1	0,51
	Ölüm/karamsarlık/savaş/göç gibi sorunlar	6	3,06
	Bitkiler	24	12,2
	Aile ve arkadaş sevgisi	5	2,55
	Mevsimler	2	1,02
Eleştiri/Şaka	3	1,53	
Karakterler	İnsan	57	44,5
	Hayvanlar	16	12,5
	Bitkiler	24	85,7
	Doğa (Gökyüzü, dağ, güneş, bulut gibi)	31	24,2
Hayal gücünü desteklemesi/İmge kullanımı	Evet	94	95,9
	Hayır	4	4,08
	Pastoral	63	64,3
Şiir türü	Lirik	23	23,5
	Didaktik	22	22,4
	Satirik	5	5,1

Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesinden en çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının içyapı özelliklerini gösteren Tablo 9'a göre; şiirlerin konusu en fazla değerlerden (34 kitap, %34,7) oluşurken, çocuk şiir kitaplarında karakterlerin en fazla insanlardan (f=57, %44,5) olduğu belirlenmiştir. En fazla işlenen temanın da yine değerler olduğu (f= 34, %17,4), ikinci olarak da doğa sevgisine (f=31, %15,8) yer verildiği saptanmıştır Hayal gücünü destekleyen ve imge kullanımının olduğu kitap sayısı 94 (%95,9)'tür. En yaygın şiir türünün 63 kitap (%64,3) ile pastoral türde çocuk şiir kitapları olduğu görülmektedir. Ayrıca çocuk şiir kitaplarının argo ifadeler içerip içermediği incelenmiş ve çocuk şiir kitaplarının hiçbirinde argo ifadelere rastlanmamıştır. Bununla birlikte çocuk şiir kitaplarının çocuklara uygun sözcük dağarcıklarından oluştuğu ve tüm şiirlerde kafiye/redif bulunduğu belirlenmiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada Misi Çocuk ve Şiir Kütüphanelerinde ödünç alınan 98 kitap fiziksel ve içyapı özellikleri açısından incelenmiştir.

En fazla ödünç alınan çocuk şiir kitabı Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya, ikinci sırada ise Mavisel Yener ve Aytül Akal'a aittir. Ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının büyük çoğunluğunda yazar tanıtımının olduğu belirlenmiştir. Gönen ve diğerleri (2011) tarafından yapılan araştırmada ise kitapların çoğunluğunda yazar tanıtımına yer verilmediği belirlenmiştir. Çocuk kitaplarında yazar hakkında kısa bir bilgilendirmenin olması, çocukların yazarlara farklı açıdan bakmalarını ve yazmaya ilgi duymalarını desteklemektedir (Tanrıverdi ve Apak, 2008). En çok ödünç alınan çocuk şiir kitaplarının çoğunluğunda resimleyen bulunmaktadır. Bu çocuk şiir kitaplarını en fazla resimleyen Mustafa Delioğlu'dur. Ödünç alınan çocuk şiir kitapları en çok Yapı Kredi Yayınları'ndan, ikinci sırada ise Can Çocuk tarafından yayımlanmıştır. Çocuk şiir kitaplarının basım yılları incelendiğinde; en fazla 2012 ve 2008 yıllarında basılan kitaplar olduğu görülmekte olup, kitapların çoğunluğunun birinci basım olduğu saptanmıştır. Koçak (2017, s. 92) tarafından resimli çocuk kitaplarının incelendiği bir çalışmada, kitapların basım ve resimleyen bilgisi içerdikleri, dil bilgisi kurallarına uygunluk ve evrensel değerler yönünden olumlu niteliklere sahip oldukları belirlenmiştir. Yapılan bu araştırmada ise çocuk şiir kitaplarının çoğunluğunda yaş bilgisi yazmamaktadır. Çocukların yaşlarına ve gelişimlerine uygun şiir kitaplarını okuyabilmeleri, ebeveynlerine okutabilmeleri açısından kitaplarda yaş düzeyinin yazması önemlidir. Doğru tercih edilen kitaplar çocukların okuma sevgisini de geliştirecektir.

Çocuk şiir kitaplarının büyük oranda orta büyüklükte, yarısından fazlasının cildinin dikiş ciltleme olduğu, büyük oranda 3. hamur kâğıt kalitesinde basıldığı, yarısına yakınının 71 ve daha fazla sayfada olduğu ve yarıya yakınında noktalama işaretlerinin bulunduğu belirlenmiştir. Satır aralıkları açısından çocuk şiir kitaplarının yarıya yakınının tek satır aralıkla ve yarıdan fazlasının 12 yazı puntosu ile hazırlandığı ve genel olarak sola yaslı olduğu saptanmıştır. Sola yaslı olması, yazıların aynı yerden başlaması gözü yormayacağı için doğru bir yaklaşımdır (Gönen ve diğerleri, 2016, s.730). Gönen ve diğerleri (2011, s. 262) ilkökul çocuklarına yönelik olarak hazırlanmış çocuk kitaplarının büyük oranda orta büyüklükte olduğunu belirlemişlerdir. Ayrıca yaptıkları araştırmada bu araştırmadan farklı olarak ciltlemenin yapıştırma olduğunu saptamışlar ve bu yöntemin kitapların çabuk dağılmasına neden olduğu için çocuklar için uygun bir yöntem olmadığına vurgu yapmışlardır. Yapılan bu araştırmada ise kitapların çoğunun dikiş ciltleme olduğu belirlenmiştir. Nitekim kitapların genel olarak basım tarihlerinin daha önceki yıllarda olmasına rağmen ciltlerinde sorun görünmemektedir. Kitapların sağlam ciltli olması, iyi cins kâğıt kullanılması, boyutunun çocuğun taşıyabileceği nitelikte olması çocukların kitap okuma alışkanlığı edinmesinde önemli özelliklerdendir (Körükçü, 2012, s. 252). Yapılan bu çalışmada kitapların yarısından fazlasının 3. hamur kâğıt olması, kitapların kalitesinin geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Ayrıca çocuk şiir kitaplarında yazım ve noktalama kurallarına dikkat edilmesi çocukların, doğru yazım ve noktalamaları öğrenmesi açısından önemlidir (Altuntaş, 2018, s. 240). İncelenen çocuk şiir kitaplarında yazım yanlısına rastlanmamakla birlikte, kitapların yarısında noktalamalara yer verilmesi, bu açıdan önemli bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

Genel olarak çocuk şiir kitaplarının kapak resimlerinin kitapların içeriği ile uyumlu olduğu, kitaplarda duygu ifadelerine yer verildiği belirlenmiştir. Ayrıca çocuk şiir kitaplarının yarıya yakınının renkli resimlere sahip olduğu, ancak çoğunluğunun her sayfasında resim olmadığı saptanmıştır. Çocuk şiir kitaplarının yarıdan fazlasında resimlerle metinler birbirlerini tamamlamaktadır. Akın (2019, s.214) kitap kapağının metin ile ilişkili olması gerektiğini ifade etmektedir. Yapılan araştırmalarda da çocuk kitaplarında resimlerle metinlerin ilişkili olduğu ve resimlerin metni anlamada kolaylaştırıcı etkisinin olduğu belirlenmiştir (Dönmezler ve Say, 2020, s. 762; Karaköse ve Kodan, 2021, s. 106). Yağmur ve İnce Samur (2020, s. 197) Behiç Ak'ın kitaplarını inceledikleri araştırmada, resim-metin uyumunun olduğunu ve resim oranının da çocukların yaşlarına uygun olduğunu belirlemişlerdir. Yılmaz ve Yılmaz (2021, s. 377) okul öncesi dönem resimli çocuk kitaplarının tercih edilmesinde kitap kapağının, kapak görselinin, kapak resmi ile içerik arasındaki uyumun, kitapların çocukların ilgilerine, gereksinimlerine ve gelişim düzeylerine uygunluğunun ödünç alınması üzerinde etkili olduğunu belirtmektedirler. Gönen ve diğerleri (2016, s.731) ise okul öncesi dönem çocuklarına hitap eden resimli çocuk kitaplarının renkli olduğunu belirlemişlerdir. Resimlerin çoğunlukla renkli olmasının çocukların kitap okumaya olan ilgisini etkilediği de belirtilmektedir (Brookshire ve diğerleri, 2002, s. 325). Yapılan bu araştırmada da çocuk şiir kitaplarında resimlerin renkli olmasının çocukların ilgisini çekmesi açısından sevindirici olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca yaş düzeyleri yazmasa da kitapların içerikleri incelendiğinde; daha çok ilkökul düzeyine hitap ettikleri düşünülmektedir. Bu açıdan resimlerin çocuk şiir kitaplarının her sayfasında olmasa da içerikte yer almaları ve resim-metin ilişkisinin olmasının bu yaş çocukları için önemlidir. Resim-metin arasında işbirliğinin olması, çocukların okumayı sevmesi açısından da önemlidir. Çocuk kitaplarının okul öncesi dönemde tamamının ya da dörtte üçünün (Karakuş, 2020, s. 133; Turla, 2015, s. 163); 7-9 yaşta dörtte ikisinin, 9 yaş ve üzerinde ise dörtte birinin resim içermesi önerilmektedir (Karatay, 2011, s. 85). Dolayısıyla resimlendirme yaş düzeyine ve çocukların gereksinimlerine uygun olarak yapılmalıdır (Yazıcı, 2020, s.41). Bu açıdan kitapların genel olarak ilkökul düzeyine hitap ettiği düşünüldüğünden, her sayfada resim olmamasının, ancak resim- metin bütünlüğünün büyük oranda olmasının resimlendirme açısından doğru bir yaklaşım olarak düşünülmektedir. Şiirlerin, çocukların yazılı metinleri sevmesinde önemli rol oynadığı ifade edilmekle birlikte (Aslan, 2007, s. 39) bu araştırmada incelenen çocuk şiir kitaplarının ilkökul çocuklarına daha çok hitap etmesinin önemli bir eksiklik olduğu düşünülmektedir.

Araştırma kapsamına alınan çocuk şiirlerinde en çok görülen tema ve konu değerler, karakter ise insanlardır. Sadece üç şiirde insana dair olumsuzluklar üzerinde durulduğu belirlenmiştir. Yılmaz ve Gönen (2018) yaptıkları araştırmada resimli çocuk kitaplarında dostluk, mutluluk, arkadaşlık, yardımlaşma ve sevgi gibi değerlere yer verildiğini belirlemişlerdir. Koçak (2017, s. 92) hayvanlar, değerler, duygular ve doğanın resimli çocuk kitaplarında belirlediği en yaygın temalar olduğuna vurgu yapmıştır. Ünsal ve Çelik (2020, s. 89) çocuk şiirlerinin evrensel değerler ve/veya olumlu duygular içermesi gerektiğini vurgulamaktadırlar. Çocuk şiir kitaplarının genel olarak hayal gücünü desteklediği ve yarısından fazlasının pastoral türde yazıldığı da bu araştırma kapsamında belirlenmiştir. Şiirlerin öğreticilikten ziyade çocukların anlayacağı, doğaya, duygularına hitap eden şiirler oldukları belirlenmiştir. Altuntaş (2018, s. 240) da çocuk şiir kitaplarının öğreticilikten uzak

olması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca çocuk şiir kitaplarının argo ifadeler içerip içermediği incelenmiş ve çocuk şiir kitaplarının hiçbirinde argo ifadelere rastlanmamıştır. Bununla birlikte çocuk şiir kitaplarının çocuklara uygun sözcük dağarcıklarından oluştuğu ve tüm şiirlerde uyak/redif bulunduğu belirlenmiştir. Kökçü (2015, s. 1637) Çocuklarımıza Neşideler, Çocuk Şiirleri, Çocukların Şiir Defteri, Şiir Demeti ve Şermin şiir kitaplarını incelemiş; bu şiir kitaplarının uyak ve redife uygun yazıldığını ve ilkökul Türkçe Öğretim Programında kazanımlara uygun olarak kullanılabileceğini belirlemiştir. Yine Altuntaş (2018, s. 249) Şiir Gemisi kitabını incelemiş ve kitabın uyak/redife uygun yazıldığını, kitapta yazım kurallarına uyulduğunu belirlemiştir. Yine bu kitapta da incelenen Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri çocuk şiir kitabının incelendiği bir araştırmada, kitabın Türkçenin yazım kurallarına uygun olduğu ve çocukların kitap sevgisini destekleyeceği belirlenmiştir (Sağsöz ve Ural, 2017, s.401).

Bir edebiyat türü olarak şiirin, çocukların duygu ve düşüncelerini harekete geçirmesinin, onların hayal kurmasını sağlamasının ve dünyalarını zenginleştirmesinin yanı sıra eğitici bir yönü vardır. Kütüphanelerin de çocukların eğitimindeki destekleyici rolü büyüktür. Bu nedenle kütüphanelerin çocuk kitapları ile ilgili koleksiyonlarını oluştururken seçtikleri kitaplar, çocuk kitaplarında bulunması gereken özelliklere uygun nitelikte olmalıdır. Çocukların yaş gruplarına uygun kitapların seçimi, onların kitaba ve okumaya olan yaklaşımlarını olumlu yönde etkileyecektir. Bu bağlamda bu araştırmada Misi Çocuk ve Şiir Kütüphanelerinden ödünç alınan çocuk şiir kitapları fiziksel ve içyapı özellikleri açısından incelenmiştir. İncelenen çocuk şiir kitaplarında eksiklikler olduğu görülmekle birlikte, genel olarak çocuk edebiyatı ilkelerine de sahip oldukları söylenebilmektedir. Şiir Kütüphanesi ve Misi Çocuk Kütüphanesi'ne sağlanacak olan çocuk şiir kitaplarının çocuk edebiyatı ilkelerine uygunluğu önem arz etmektedir. Koleksiyon zenginleştirilirken kitapların çocuğa göre olması kriterinin göz önünde bulundurulması önem taşımaktadır. Ayrıca çocuk şiir kitaplarında künye bilgilerinin bulunması çocuğun ya da ebeveynin ilgili kitabı ödünç alıp almama kararında etkili olacaktır. Dolayısıyla kitapta yazar tanıtımı, yayın yılı, basım ve yaş grubu bilgilerinin olması çocuğun ve ebeveynin kitap hakkında ön bilgi sahibi olmalarını sağlayacağından kitaba ilişkin tutumlarını da etkileyecektir. Çocuk şiir kitapları ile ilgili koleksiyonun bu bilgiler ışığında oluşturulması gerektiği düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışma, çocuk şiir kitaplarını fiziksel ve içyapı özellikleri açısından incelemektedir. Çocuk şiir kitaplarını kapsamlı şekilde inceleyen başka bir çalışmaya rastlanmamış olması, bu alanda yapılan çalışmaların geliştirilmesi gerektiğini düşündürmektedir.

İzin ve Katkı Bildirimleri

Etik Kurul İzni: Çalışmaya yönelik etik kurul izni Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 22.10.2021 tarihli 2021-09 sayılı kararıyla alınmıştır.

Yazarlık Katkısı: Yazarlar çalışmanın her bölümüne eşit katkı verdiklerini beyan etmişlerdir.

Kaynakça

- Altuntaş, İ. (2018). Ayla Çınaroğlu'nun "şiir gemisi" adlı kitabının dil ve anlatım açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(1), 237-253.
- Arikan, Y. ve Samur, A. Ö. İ. (2020). Behiç Ak'ın çocuk kitaplarının çocuk edebiyatının temel öğeleri bakımından incelenmesi. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 3(2), 181-202.
- Aslan, C., ve Güldenoğlu, B. N. D. (2018). Çok satılan çocuk edebiyatı kitaplarında çocuk hakları üzerine bir çözümleme. Y. Karaman Kepenekçi ve P. Taşkın (Ed.), *Prof. Dr. Emine AKYÜZ'e armağan akademisyenlikte 50 yıl içinde* (ss. 90-102), Pegem.
- Aytekin, H. (2016). *Çocuk ve gençlik edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bağçeli Kahraman, P. ve Özdemir, H. (2019). Resimli çocuk kitaplarının toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelenmesi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(27), 64-85. <https://doi.org/10.29329/mjer.2019.185.4>
- Bağçeli Kahraman, P. B., Kartal, T., ve Yıldız, S. (2020). Resimli çocuk kitaplarında çocuk hakları. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 3(2), 138-163.
- Balat, G. U., Kılıç, Z., Değirmenci, Ş., ve Ünsal, F. Ö. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarında yer alan temel kavramların incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 424-441. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.319461>
- Brookshire, J., Scharff, L. F. V. ve Moses, L. E. (2002). The influence of illustrations on children's book preferences and comprehension. *Reading Psychology*, 23 (4). 323-339. <https://doi.org/10.1080/713775287>
- Budak, İ. ve Budak, A. (2014). Nicel, nitel ve karma araştırmalarda örnekleme. S. Beşir Demir (Ed.). *Eğitim araştırmaları nicel nitel ve karma yaklaşımlar* içinde, pp. 215-242, Eğiten.
- Büyükalın, F. S., ve Harmankaya, T. (2019). Ödüllü resimli çocuk kitaplarında çocuk haklarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 769-791.
- Çakmak Güleç H. ve Geçgel, H. (2005). *Çocuk Edebiyatı*, Kök.
- Celik, B. (2020). A study on the factors affecting reading and reading habits of preschool children. *Int. J. Engl. Linguist*, 10, 1-9. <https://doi.org/10.5539/ijel.v10n1p101>
- Dilek, A. (2017). Feridun Oral'ın resimli hikâye kitaplarındaki değerlerin incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15(33), 61-86.
- Dönmezler, E. ve Say, S. (2020). Examination of illustrated children's books published in Turkey for ages 5-8 in terms of format, illustrations and content. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 11(40), 746-772.
- Erhan, G. (2020). Resimli çocuk kitaplarının barış eğitimi bileşenlerinden "kültürel farkındalık" bileşeni açısından incelenmesi. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 37(1), 24-46.
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M., ve Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 250-265.
- Gönen, M., Karakuş, H., Uysal, H., Kehci, A., Ulutaş, Z., ve Kahve, Ö. (2016). Resimli çocuk kitaplarının içerik ve resimleme özelliklerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(4), 724-735. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2015014224>
- Güleryüz, H. (2002). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Güzelyurt, T. (2020). Okul öncesi dönemde cinsel eğitim ve istismar: çocuk kitaplarına yönelik bir inceleme. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 4(1), 54-69.

- Güzelyurt, T. ve Saraç, S. (2018). 48-66 aylık çocukların gelişim düzeylerine uygun çocuk kitapları nasıl olmalıdır? Bir delphi çalışması. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 2(1), 52-75.
- Kapoğlu, E. N. (2012). İlköğretim 1-3. sınıf öğrencileri için hazırlanan öyküleyici çocuk kitaplarının nitelik yönünden değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Karaköse, M. V. ve Kodan, H. (2021). İlkokul öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 9(2), 96-109.
- Karaman-Kepenekci, Y. (2010). An analysis on children's rights in stories recommended for children in Turkey. *Journal of Peace Education*, 7(1), 65-83. <https://doi.org/10.1080/17400200903370985>
- Karaman Kepenekci, Y. K. ve Aslan, C. (2011). *Okulöncesi döneme seslenen kitaplarda çocuk hakları*. Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi, Ankara.
- Karatay, H. (2011). Çocuk edebiyatı metinlerinde bulunması gereken özellikler. T. Şimşek (Ed.), *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı el kitabı* içinde, ss. 77-12, Grafiker Yayınları.
- Keklik, S. ve Savran, Ö. (2015). Çocuk şiiri antolojilerinin (2000-2013) biçim ve içerik açısından incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi*, 9(2), 339-352.
- Koçak, M. (2017). *2000-2014 yılları arasında okul öncesi dönem çocukları için yayınlanmış olan hikâye kitaplarının dış yapı, iç yapı ve resimleme nitelikleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Kökçü, Y. (2015). İlk dönem çocuk şiir kitaplarının biçim ve içerik açısından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) dergisi*, 4(4), 1616-1638.
- Kuşçu, Ö. (2020). Çocuk edebiyatı türleri. Ş. Ceylan (Ed.), *Çocuk edebiyatı* içinde, ss. 126-146, Eğiten Kitap.
- Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü (2017). *Çocuk Kütüphaneleri Çalıştayı*, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/72986,2-cocuk-kutuphaneleri-calistayipdf.pdf?0&_tag1=7C9AD4DFF329F9EE7CC22D61FCDC9C8617FD3729&crefer=6CE38BA82F8BB72BA1796361A1E7AAC1F646CDC5B19F3071311AE4CD3065FEA0
- Maltepe, S. (2013). Aytül Akal'ın öykülerinde çocuk hakları. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 58, 141-156.
- Maynard, K. L., Pullen, P. C. ve Coyne, M. D. (2010). Teaching vocabulary to first-grade students through repeated shared storybook reading: A comparison of rich and basic instruction to incidental exposure. *Literacy Research and Instruction*, 49(3), 209-242. <https://doi.org/10.1080/19388070902943245>
- Merriam, S.B. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (Ed.), ss. 39-54, Nobel.
- Ozsezer, M. S. B. ve Canbazoglu, H. B. (2018). Picture in children's story books: children's perspective. *International Journal of Educational Methodology*, 4(4), 205-217. <https://doi.org/10.12973/ijem.4.4.205>
- Sağsöz, G. ve Ural, B. (2017). Çocuk kedi ve şiir: "Mırname: büyüklere kedi şiirleri" kitabı örneği. *Electronic Turkish Studies*, 12(5), 387-404. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8850>
- Sart, G. (2015). Nitel araştırma teknikleri. Seggi, F.N, ve Bayyurt, Y. (Editörler). *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımlar* içinde. Anı.
- Sever, S. (2003). *Çocuk ve edebiyat*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Sever, S. (2017). *Çocuk ve edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları
- Şirin, M. R. (2000). *99 soruda çocuk edebiyatı*. Çocuk Vakfı.

- Tanju, E. H. (2010). Çocuklarda kitap okuma alışkanlığına genel bir bakış. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 21(21), 30-39.
- Tanju Aşlışen, H. (2019). Edebi türler açısından çocuk edebiyatı. M. Gönen (Ed.), *Erken çocukluk döneminde çocuk edebiyatı* içinde, ss. 93-157, Eğiten Kitap.
- Tanrıverdi, B. ve Apak, Ö. (2008). Rıfat Ilgaz'ın çocuk romanlarının okuma dersinin amaçlarına uygunluğu açısından incelenmesi. *İlköğretim Online* 7(2), 252-272
- Tokcan, F. (2017). *Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın çocuk şiirlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Turla, A. (2015). *Okul öncesi dönemde çocuk edebiyatı*(2. Baskı). Hedef CS Yayınları.
- Ural, S. (2017). Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyet döneminde okul öncesi çocuk edebiyatı. M. Gönen (Ed.), *Çocuk edebiyatı* içinde, ss. 15-31. Ankara: Eğiten Kitap.
- Ünsal, F. Ö. ve Çelik, B. (2020). Masal, şiir, şarkı, tekerleme, parmak oyunu, bilmeceler. H. Çakmak Güleç (Ed.), *Erken çocukluk dönemi edebiyatı* içinde, ss. 71-97, Pegem Akademi.
- Yazıcı, E. (2020). Çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler. Ş. Ceylan (Ed.), *Çocuk edebiyatı* içinde, ss. 19-56, Eğiten Kitap.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yılmaz, A. ve Gönen, M. (2018, 14-17 Kasım). Halk kütüphanelerindeki resimli çocuk kitaplarının konu yönünden incelenmesi [Bildiri]. A. Kakırman Yıldız ve L. Özdemir (Yay. Hazl.), *1. Uluslararası Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu*, Nevşehir, Türkiye (ss. 89-104) içinde. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü. <https://kygm.ktb.gov.tr/Eklenti/63324,1-uluslararasi-cocuk-kutuphaneleri-sempozyumupdf.pdf?0>
- Yılmaz, G. ve Yılmaz, B. (2021). Eskişehir il halk kütüphanesi dermesinde bulunan resimli çocuk kitaplarının fiziksel ve içerik özelliklerinin ödünç alınma üzerinde etkisi. *Türk Kütüphaneciliği*, 35(3), 353-387. <https://doi.org/10.24146/tk.955105>
- Young, T. A., Hadaway, N. L. ve Ward, B. A. (2013). International children's trade books: Building blocks for character education. *Childhood Education*, 89(6), 379-386. <https://doi.org/10.1080/00094056.2013.852894>